

UUEMÕISA LASTEAED- ALGKOOI

UUEMÕISA LASTEAED-ALGKOOLI ÕPPEKAVA

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

(1) Kooli õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ , Vabariigi Valitsuse 08.03.2001. a määruse nr 89 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 7 ja Uuemõisa Lasteaed-Alglooli arengukava alusel ning see on koolis õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Hindamise aluseks on tasemeti kirjeldatud õpitulemustele/pädevustele toetuvad kriteeriumid, mis on eelduseks kujundava hindamise rakendamiseks. Õppeprotsessi kirjeldamine toimub õpetaja töökava tasandil. Õppeprotsessi kirjeldamisel järgivad õpetajad konstruktiivse sidususe põhimõtet, mille kohaselt kavandatud õpitulemused, tagasisidestamine, õppemethodika ja sisuteemad sobituvad omavahel ning lähtuvad õpilaste võimetest.

(3) Õppekavas esitatud teemadele pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes teemale mitmetel viisidel. Õpilased õpivad õpitut kasutama mitmetes situatsioonides ja õpilastel lastakse õpitut võimalikult erinevates olukordades demonstreerida. Soorituste kohta antakse tagasisidet, tuuakse välja õpilase tugevad küljed ja vajakajäämised ning sellest lähtuvalt planeeritakse edaspidised tegevused.

(4) Väljundipõhises õppekavas on keskne roll üld- ja valdkonnapädevustel ning läbivatel teemadel. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingul ja keskkonna korraldusel.

(5) Kõik koolis tegutsevad isikud lähtuvad oma tegevuses üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

(6) Põhikooli ainevaldkondlikud ja ainealased eesmärgid tulenevad „Põhikooli riiklikus õppekavas“ esitatud taotletavatest pädevustest ja aitavad kaasa nende pädevuste saavutamisele.

(7) Üldpädevused on valdkonna- ja aineülesed ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

(8) Õppekavas esitatud õpikäsitus vastab konstruktivistlikule arusaamisele õppimisest kui elukestvast protsessist, mille alusel õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine nii, et õpilane saavutab kavandatud õpitulemused.

(9) Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on koondatud ainevaldkonniti ja esitatud klassiti. Ainevaldkonna moodustavad lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained. Ainekavad lähtuvad väljundipõhise õppekava koostamise põhimõttest. Ainekavade esitamine ainevaldkonniti vähendab õppekavas fragmenteeritust ja suurendab integreeritust ainete vahel, andes võimalusi valdkonna-siseseks koostööks. Ainevaldkonna pädevus saavutatakse sobiva metoodika ja õppevara valiku kaudu. Ainevaldkonna pädevusi kõrvutades saame kooliastme pädevused, mille saavutamist taotleme põhikooli lõpuks. Ainekavades esitatakse klassiti õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel.

Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) tehnoloogia;
- 8) kehaline kasvatus.

(10) Ainekavades esitatud õpitulemused on esitatud õppijakeskses sõnastuses ning väljenduvad õppe lõpuks omandatavates pädevustes. Õpitulemuste saavutatust tuleb õpilasel demonstreerida ning nende saavutatust hinnatakse kujundavalt ja/või kokkuvõtvalt.

(11) Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) õppe- ja kasvatusesmärgid
- 2) üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine
- 3) õppe- ja kasvatuspõhimõtted
- 4) tunnijaotusplaani õppeaineti ja aastati
- 5) valikainete loendid ja valimise põhimõtted
- 6) liikluskasvatus

- 7) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted
- 8) lõimingu põhimõtted
- 9) ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted
- 10) õppe ja kasvatus korraldus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)
- 11) kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana
- 12) hindamise korraldus
- 13) õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus
- 14) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja õppe korraldamise põhimõtted
- 15) karjääriteenuste korraldus
- 16) õpetaja töökava koostamise põhimõtted
- 17) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

2. peatükk

ÜLDOSA

1. jagu

Õppe- ja kasvatusetegevuse eesmärgid ning -põhimõtted

§ 2. Põhihariduse alusväärtused

(1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(3) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldnimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

§ 3. Uuemõisa Lasteaed- Algkooli sihiseade

(1) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Kooli üks arengusuund on tehnoloogilise kirjaoskuse arendamine. Digiõpe, robotika, infotehnoloogia on tähtsustatud mõlemas kooliastmes. Selleks on koolil olemas järgmised vahendid:

- * tahvelarvutid õpilastele
- * Makey Makey Classic komplektid
- * BeeBot robotid
- * Edisoni robotid
- * Lego Education WeDo 2,0 komplektid
- * klassides on arvutid, projektorid ja dokumendikaamerad
- * arvutiklassis on uuendatud arvutipark

Robotika ainekava LISA1

(4) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(5) Kool aitab kujundada põhilisi väärtushoiakuid. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ning inimeste mitmekesisusse.

(6) Põhikooli õpilane on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omab valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(8) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

(1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

(2) Üldpädevused: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-pädevus, ettevõtlikkuspädevus, digipädevus. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ja tunni- ning koolivälises tegevuses. Seetõttu määratletakse koolis üldpädevuste kujundamisel rõhuasetused, millele keskendutakse koolis kõiki õppeaineid ja kooliastmeid läbivalt.

(3) Valdkonnapädevused: keele- ja kirjanduspädevus, võõrkeelepädevus, matemaatika-pädevus, loodusteaduslik pädevus, sotsiaalne pädevus, kunstipädevus, tehnoloogiapädevus, kehakultuuripädevus.

(4) Üld- ja valdkonnapädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu. Üldpädevuste kujundamine toimub peamiselt meetodite valiku kaudu ning ainevaldkonna kirjeldustes esitatud viisil. Valdkonnapädevused realiseeruvad õpitulemuste saavutamisel. Õpitulemuste saavutamine ning meetodite valik vastavalt õpitulemustele on detailsemalt kirjeldatud õpetaja töökavas.

(5) Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasisidestamine, mis toimub koolis kujundava hindamise kaudu. Tagasisidestamine üldpädevuste kujunemise kohta annab informatsiooni sellest, mil määral teadlikult kavandatud ja mõtestatud üldpädevuste kujunemine tegelikult toimib. Koolipoolse tagasisidestamise kõrval on oluline ka õpilase enesehindamise roll, mis võimaldab jälgida õpilasel

oma tegevust ning õpetajal saada informatsiooni, mida õpilase välise tegevuse ja käitumise vaatlemine ei võimalda.

(6) Kooli õppekava taotleb järgmiste üldpädevuste kujunemist:

1. **Väärtuspädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast;
- 2) tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.

Õppeainete kaudu väärtuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada kooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Teab, et keel on rahvuskultuuri kandja ning, et keeleoskus on inimese identiteedi tähtis osa.• Tunneb õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuure.• Teab matemaatilisi sümboleid ja matemaatilist keelt• Omab tervikülevaadet looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastasmõjudest ning inimtegevuse mõjust keskkonnale.• Mõistab humanismi, demokraatia ja jätkusuutlikku arengu põhiväärtusi.• Omab kultuuriteadmisi.• Mõistab ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana.• Saab aru, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Suhtub teadlikult kriitiliselt teabeallikatesse, sh meediasse.• Mõistab ja aktsepteerib erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärest.• Tunnetab loogiliste mõttekäikude elegantsi ning õpitavate geomeetriliste kujundite ilu ja seost arhitektuuri ning loodusega.• Juhindub oma tegutsemises humanismi, demokraatia ja jätkusuutlikku arengu põhiväärtustest.• Põhjendab oma valikuid.• Seisab vastu kesksete normide rikkumisele.• Hindab erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi.• Kujundab ja põhjendab oma arvamusi.• Teeb põhjendatud valikuid tervisekäitumises.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Omab loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel kujunenud kõlbelisi ja esteetilisi-emotsionaalseid väärtusi.

- Väärtustab funktsionaalset kirjaoskust.
- Suhtub sallivalt erinevate võimetega õpilastesse.
- Suhtub positiivselt kõigesse elavasse ja ümbritsevasse.
- Teadvustab loodusliku mitmekesisuse tähtsust ning selle kaitse vajadust.
- Väärtustab tervislikku, jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.
- Suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse.
- Teadvustab kunste eneseväljenduse vahendina, kujundab eetilisi ja esteetilisi väärtushoiakuid kunstiteoste ning kunstisündmuste analüüsimise kaudu.
- Austab autorlust.
- Suhtub teadlikult ja kriitiliselt erinevatesse infokanalitesse.
- Arvestab arvamuste ja ideede paljususega.
- Tunneb töö rõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.
- Austab loodust ning inimeste loodud materiaalseid väärtusi.
- Suhtub oma kaaslastesse abivalmilt ja sõbralikult.
- Tähtsustab ausa mängu põhimõtteid erinevates tegevustes.

2. **Õpipädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
- 2) planeerida õppimist ning seda plaani järgida;
- 3) kasutada õpitud, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades;
- 4) analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

Õppeainete kaudu õpipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Omab põhiteadmisi õpitud.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• On arenenud kuulamis- ja lugemisoskus.• Mõistab ja koostab eri liiki tekste.• Eristab fakte ja arvamusi, kujundab ja sõnastab oma arvamust.• Hangib eri allikatest teavet ja kasutab seda kriitiliselt.• Analüüsib õpitud teadmisi ja oskusi, suudab eneseanalüüsi põhjal kavandada oma edasiõppimist.• Analüüsib, otsib ratsionaalseid võtteid ja hindab kriitiliselt tulemusi.• Üldistab ja kannab õpitud teadmisi üle sobivasse konteksti.• Leiab loodusteaduslikku infot, sõnastab probleeme ja uurimisküsimusi, planeerib ja teeb katseid või

<p>vaatlusi ning teeb kokkuvõtteid.</p> <ul style="list-style-type: none">• IKT-põhises õpikeskkonnas võtab kiirelt ja individualiseeritud tagasisidet.• Suudab organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet, teadvustab ja kasutab oma õpistiili.• Oskab planeerida õppimist.• Loob ise jõukohaseid ülesandeid.• Näeb ja analüüsib tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogeb õpitu vajalikkust praktikas.• Korraldab tööd iseseisvalt alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuste analüüsiga.• Suudab probleeme märgata ning lahendada.• Analüüsib ja hindab oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandab meetmeid nende täiustamiseks.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Saab aru, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.• Hindab ja arendab oma võimeid ning juhib oma õppimist.• Huvitub liikumisest ja sportimisest.

3. Sotsiaalne pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut;
- 2) teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid;
- 3) teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega;
- 4) aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Õppeainete kaudu sotsiaalse pädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Omab avarat maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest.• Teab õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavaid.• Teadvustab kohalikke ja globaalseid keskkonnaprobleeme.• Teadvustab inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju looduses ja inimeste loodud ruumilistes ning virtuaalsetes keskkondades.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Suhtleb suuliselt ja kirjalikult.• Arvestab suhtluspartneriga, valib sobiva suhtlusviisi.

<ul style="list-style-type: none">• Esitab oma seisukohti, põhjendab ja kaitseb neid.• Oskab teha koostööd.• Oskab hinnata inimtegevuse mõju looduskeskkonnale, kaitseb loodust.• Peab lugu teiste arvamusest.• Tegutseb teadlikult ja jätkusuutlikult looduses ja inimeste loodud ruumilistes ning virtuaalsetes keskkondades, teadvustades võimalikke ohte.• Oskab ennast kehtestada.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Käitub vastutustundlikult ühiskonna ja kaaskodanike suhtes.• Väärtustab üksteise toetamist.• Omab kultuurilist ühtsustunnet.

4. **Enesemääratluspädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi;
- 2) järgida terveid eluviise;
- 3) leida lahendusi iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele.

Õppeainete kaudu enesemääratluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Mõistab ennast.• Hindab oma tugevaid ja nõrku külgi.• Tunneb oma huve ja võimeid ning omab positiivset enesehinnangut.• Omab teadmist oma anatoomiast, füsioloogiast ja tervislikest eluviisidest.• Teab individuaalset energia- ja toitumisvajadust, tervisliku treeningu individualiseeritust, haigestumistega seotud riske ning tervislike eluviiside erinevaid aspekte.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Arutab eakohaseid probleeme, väljendab oma seisukohti ja otsib lahendusi, sh loovtöodes.• Osaleb projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust.• Töötab iseseisvalt.• Hindab ja arendab oma võimeid.• Suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse.• Suudab lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.

<ul style="list-style-type: none">• Oskab pärast tagasiside saamist ennast adekvaatselt analüüsida.• Oskab hinnata oma kehalisi võimeid ning omab valmisolekut neid arendada.• Suudab jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida terveid eluviise ning vältida ohuolukordi.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Omab rahvuslikku, kultuurilist ja riiklikku enesemääratlust.• Omab personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

5. **Suhtluspädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada;
- 2) lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust;
- 3) kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;
- 4) väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Õppeainete kaudu suhtluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Teab sõnavara loetu mõistmiseks ja enda arusaadavaks tegemiseks.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt erinevates suhtlusolukordades.• Suudab infot hankida, seostada ja edastada.• Loeb, mõistab ja kirjutab eri liiki tekste.• Kasutab kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.• Esitleb oma töid, kasutades mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut).• Võrdleb ja kaitseb aruteludes erinevaid seisukohti.• Kasutab ainealast oskussõnavara.• Arvestab teistega, aitab vajaduse korral teisi, oskab teha koostööd.• Analüüsib oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.

6. **Matemaatikapädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.

Õppeainete kaudu matemaatikapädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Tunneb matemaatilisi mõisteid ja seoseid.
Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Uurib ning esitab katse- või vaatlusandmeid tabelitena ja arvjoonistena, analüüsib neid, leiab omavahelisi seoseid ning seob arvulisi näitajaid lahendatava probleemiga.• Koostab ja analüüsib arvjooniseid, esitades eri objekte ja protsesse, neid võrreldes ning omavahel seostades.• Suudab formaliseerida tavakeeles esitatud infot ja vastupidi: esitada matemaatiliste sümbolite ja valemite sisu tavakeeles.• Sõnastab hüpoteese ja teoreeme.• Sõnastab probleeme, arutleb lahenduste üle, põhjendab valikuid ja analüüsib tulemusi.• Analüüsib kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne.).• Võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboleid.• Selgitab kehalise töövõime näitajaid ja sporditulemuste dünaamikat.• Arvutab ja suudab teha sisseoste võõrkeeles.• Mõistab teksti: eristab olulist ebaolulisest ja otsib välja etteantud suuruse leidmiseks vajalikku infot, vormistab ülesande lahenduse.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Tunneb huvi matemaatika vastu, mõistab matemaatika sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.

7. Ettevõtlikkuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- 2) näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi;
- 3) seada eesmärged ja neid ellu viia;
- 4) korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest;
- 5) reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Õppeainete kaudu ettevõtlikkuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada kooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Omab ülevaadet erinevatest elukutsetest ning vastava valdkonnaga tegelevatest teadusasutustest ja ettevõtetest.

Oskuse tasand
<ul style="list-style-type: none">• Osaleb projektides, mis eeldavad omaalgatust ja aktiivsust.• Viib ellu oma ideid ja eesmärke ning loob eeldused koostööks teiste ea- ja mõttekaaslastega.• Oskab näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid, hinnata riske ja toimida arukalt.• Planeerib süsteemselt katseid ja vaatlusi ning analüüsib tulemusi.• Näeb probleeme ja leiab lahendusi.• Valib ideede teostamiseks sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.• Katsetab ideede väljendamist ja esitlemist erineval moel.• Planeerib oma tegevust, võtab vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuste eest.• Viib ideid ellu mitmesuguste ettevõtlusmodelite kaudu.• Analüüsib oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taset, kavandab tegevusi ning tegutseb sihipäraselt tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel.• Omab toimetulekuoskust ja oskab hinnata erinevaid riske.
Suhtumise tasand
<ul style="list-style-type: none">• Tegutseb initsiatiivikalt, on enesekindel ja julge ning võtab vastutuse.• Teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd.• Viib tegevused lõpuni, reageerib paindlikult muutustele, võtab arukaid riske ning tuleb toime ebakindlusega.• Väärtustab uuenduslikke ja loovaid lahendusi, on avatud loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.

8. Digipädevus on kujunenud kui õpilane oskab

* kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel kui ka kodanikuna tegutsedes ja kogukonnades suheldes

* järgida digikeskkonnas samu moraalilisi ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus

Oskuste tasand
<ul style="list-style-type: none">• Kasutab arvutit ja interneti suhtlusvahendina;• Oskab kodus ja koolis kasutada lihtsamaid tehnilisi seadmeid;• Oskab arvutiga vormistada tekste;• Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;• On teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti;• Oskab kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid;

- Oskab teha koostöösisuloomet, sh tekste erinevates digikeskkondades (nt Google Drive);
- Oskab leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata nende asjakohasust ja usaldusväärsust;
- Osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel.

(7) Rõhuasetused koolitöötajate tegevustes, mis on suunatud üldpädevuste kujundamisele.

1. Väärtuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) alusväärtused on igapäevaselt kõigile kättesaadavad, neid järgitakse tegevuste kavandamisel ning erinevaid töövorme kasutades arutatakse õpilastega alusväärtuste üle.
- 2) õpetajad arutavad tundides õpilastele eakohaselt päevakajalisi sündmusi või ühiskonnas ja maailmas esiplaanil olevaid aktuaalseid küsimusi. Arutelusid läbi viies õpetaja käsitleb mingi sündmuse, nähtuse või seisukoha erinevaid tahke, demonstreerides teatud mõtteviisi: igal nähtusel on mitu põhjendust, igal sündmusel on vähemalt mitu tõlgendust, igal seisukohal on vähemalt üks vastandseisukoht.
- 3) koolis keskendutakse teiste loomingu väärtustamisele eelkõige õpilaste suutlikkuse kujundamise kaudu vältida plagiaati kirjalike tööde koostamisel. Korrekse viitamissüsteemi kasutamist kirjalikes töödes jälgivad kõik õpetajad alates juba esimesest kooliastmest.
- 4) koolis kujundatakse õpilaste ilumeelt ühelt poolt koolis valitseva esteetilise õppekeskkonna kaudu. Teisalt järgitakse põhimõtet: eitatavad kirjalikud tööd peavad alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud.

2. Sotsiaalse pädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) vastutustunde kujundamine toimub koolis eelkõige kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise jälgimise teel. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist (selle mõistmist, kas kokkulepet on võimalik täita) ning kõigi osapoolte kokkuleppega nõustumist. Oluline roll on selle juures õpetajatel asjakohases suhtlemises ja kannatlikkusel asju läbi rääkida ning järjekindluses kokkulepetest kinnipidamist jälgida.
- 2) demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu. Õppeprotsessi kavandamine on avalik, st õpilased peavad veerandi või kursuse alguses teadma, mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid. Kõik muutused õppeprotsessi käigus arutatakse õpilastega läbi. Välistatud on ootamatud kokkuvõtvad hindamised.

- 3) õpilasi käsitletakse õppeprotsessis partneritena, õpetajad võtavad kursuse, veerandi, õppeteema lõpus neilt tagasisidet õppeprotsessi läbiviimise kohta.
- 4) kehtestatud reeglite järgmisel näitavad õpetajad õpilastele ise eeskuju. Õpilastelt ei nõuta reeglite täitmist, mida õpetaja ise ei täida. Näiteks, kuna õpilastelt nõutakse täpsust tundi tulekul, siis tundi ei hiline ka õpetajad.
- 5) eraldi tähelepanu pööratakse kõikides õppeainetes õpilaste koostööoskuste arendamisel meeskonnas töötamisel. Kui õpetaja on planeerinud õppemeetodina kasutada rühmatööd, siis peale selle läbiviimist järgneb peale rühmatöö tulemuste arutelu ka arutelu rühma kui meeskonna toimimise teemal ning tehakse järeldused edaspidiseks.

3. Enesemääratluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) kõikides õppeainetes kasutatakse kujundava hindamise raames õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi.
- 2) õpilastega läbiviidavad arenguestlused põhinevad õpilaste eneseanalüüsil, mille aluseks on õpimapp. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet õpetajalt ja kaasõpilastelt.
- 3) kõikide õpilaste poolt koostatud kirjalikud tööd peavad sisaldama kirjalikku tagasisidet soorituse tugevuste ja nõrkuste kohta. Tagasisidet võib saada eelnevalt teadaolevate kindlate kriteeriumide põhjal õpetajalt, kaaslastelt või ka eneseanalüüsi korras.

4. Õpipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) kõikides õppeainetes keskendutakse ühe olulisema õpipädevuse komponendi, funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Eelkõige kujundatakse õpilastel oskusi leida informatsiooni teatmeteostest ja Internetist. Õpikuid käsitletakse koolis ühe teatmeteose liigina. Järgitakse põhimõtet, et õpitulemuste saavutatuse kontrollimisel võivad õpilased, sõltuvalt õpitulemusest, kasutada vajalikke abimaterjale või vahendeid.
- 2) õpiraskuste esinemisel koostatakse esmase õpiabimeetmena õpilase ja õpetaja koostöös õpilasele kirjalik individuaalne arenguplaan raskustest ülesaamiseks. Individuaalne arenguplaan on õpilase ja õpetaja vabatahtlik kokkulepe ja on suunatud õpetaja konsultatsioonija tulemuslikumaks ärakasutamiseks.

5. Suhtluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) kõikides klassiruumides ja õppetundides on võimalik kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni. Õpetajad suunavad õpilasi neid järjekindlat kasutama.
- 2) eraldi tähelepanu pööratakse õpilaste esinemisalase pädevuse kujunemisele. Järgitakse kahte peamist printsiipi: esinemine klassi ees on õpilasele vabatahtlik ja õpilane peab saama enne

esinemist õpetajapoolset juhendamist ning peale esinemist personaalset tagasisidet. See, kas õpilased on valmis vabatahtlikult klassi ees esinema, sõltub eelkõige sellest, millise vaimse ja sotsiaalse õppekeskkonna õpetaja on suutnud luua. Õpilasi ei tohi panna vastu nende tahtmist esinemissituatsiooni, vaid neid tuleb juhendada ja toetada nii, et nad on valmis ise esinema.

- 3) õpilastel kujundatakse oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Tagasiside andmine toimub õpetaja juhendamisel, mille käigus järgitakse konstruktiivse tagasiside andmise reegleid.

6. Matemaatikapädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) kõikides ainetes pööratakse tähelepanu matemaatiliste esitusviiside (näiteks diagrammid) kasutamisele oma aines. Eraldi pööravad kõik õpetajad tähelepanu oma aines ja õpilaste vanusest tulenevalt statistiliste andmetöötluse erinevatele meetoditele.
- 2) kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste nägemisele ja esiletoomisele. Selleks kasutavad õpetajad *Mõistekaardi* meetodit.

7. Ettevõtlikkuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) tundides kasutatakse kogemusõppel põhinevaid aktiivõppe meetodeid, mis võimaldavad simuleeritud olukordades ennast proovile panna ja õpitud teadmisi ja oskusi rakendada.
- 2) õppeprotsessis kavandatakse ühe aine piires, kui ka õppeainete vahelisi projektipõhiseid õppemeetodeid, kus õpilased peavad meeskonnana saavutama tulemused.
- 3) tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhisena, kuhu kaastakse õpilased ning järgitakse kõiki projektijuhtimise reegleid.

8. Digipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmisele aspektile:

Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasiside andmine õpilasele õpetaja ja teiste kooli töötajate ning kaasõpilaste poolt. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll ka enesehindamisel, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida. Tagasisidet üldpädevuste kujunemise kohta antakse õpilasele arenguveestlusel, mida peetakse vähemalt üks kord aastas (PGS § 37 lg 3).

Pädevused, mille kujunemine toimub valdkonnapädevuste kujunemise ja läbivate teemade kaudu on kirjeldatud järgnevalt:

(8) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) Oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) Suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) Arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) Käitub loodust hoidvalt;
- 9) Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) Austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) Oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) Oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) Teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

(9) Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) Oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) Oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;

- 5) Oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) Oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) Väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) Oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) Oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) Väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) Väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) On leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast;
- 16) Kasutab uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel kui ka kodanikuna tegutsedes ja kogukondades suheldes;
- 17) Järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

§ 5. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

- (1) Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi, ühelt kooliastmelt teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi.
- (2) Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatus korraldamisel lähtub kool riiklikes õppekavades ja teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.
- (3) Põhikooli I ja II astmes on õppekava läbimiseks arvestatud kuus aastat.
- (4) Kooli õppekava alusel toimuvast õppes osalemine toimub ilma õpilaste või vanemate poolse kaasrahastamiseta.
- (5) Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes:

1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

3) Õppetöö korraldamise aluseks on üld- ja aineõppe kombineeritud variant.

(6) Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes:

1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

(7) Põhikooli õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ §2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega.

(8) Põhikoolis mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(9) Põhikoolis mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskuju, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(10) Põhikoolis õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toimetulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(11) Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.

§ 6. Õpikeskkond

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende enesuse vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit, esitlustehnikat ja nutiseadmeid ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

(6) Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.

2.jagu

Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikainete loend ja valimise põhimõtted

§ 7. Kohustuslikud ja valikõppeained

(1) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (lisa 1);
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel inglise keel, B-võõrkeel vene keel (lisa 2);
- 3) matemaatika: matemaatika (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, (lisa 4);
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 5);
- 6) kunstained: muusika, kunst (lisa 6);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 8).

(2) Kooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

- 1) informaatika ainekava (lisa 9);

§ 8. Tunniarvustusplaanid õppeaineti ja aastati

	1.	2.	3.	I ka	4.	5.	6.	II ka
1) eesti keel	7	7	7	21	6	5	3	14
2) kirjandus						2	2	4
3) A- võõrkeel			3	3	4	4	3	11
4) B- võõrkeel							4	4
6) matemaatika	3	5	5	13	5	5	5	15
7) loodusõpetus	2	2	1	5	2	2	3	7
8) ajalugu						2	2	4
9) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2
10)ühiskonnaõpetus							1	1
11) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4
12)kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3
13)tööõpetus	1	2	1/2	4,5				
14) käsitöö ja kodundus; tehnoloogia					1	2	2	5
15)kehaline kasvatus	3	3	3	9	3	3	2	8
16) informaatika					1			
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30	

§ 9. Valikainete loend ja valimise põhimõtted

(1) Kool võimaldab õpilasele õppe valikainetes alljärgnevas tunniarvustusplaanis vastavalt klassidele esitatud nädala koormuse mahus:

Informaatika 4. klassis 1 nädalatunni ulatuses.

§ 10. Liikluskasvatus

(1) Laste liikluskasvatus on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks.

(2) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid:

- 1) kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
- 2) kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;

3) kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

(3) Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava alusel. Õpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse lõimituna ainetundides. Klassi- ja koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

1. Liikluskasvatus I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Teema	Mõisted	Lõiming
Koolitee	helkur, sõidutee, kõnnitee, maantee, teepeenar, õueala, liikleja, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata üle-käigurada, valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Liiklemine ühistranspordiga	bussipeatus, bussi sisenemine, bussist väljumine, sõidutee ületamine	eesti keel, kunst
Ohutu liiklemine	helkur, pidurdustee erinevatel aastaegadel, õueala, turvavöö, turvaiste, liiklusõnnetus, liiklusmärgid, turvavarustus jalgratta, rula ja rulluskudega sõitmisel	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Liiklemine linnas ja maal	sõidutee ületamine, kõnnitee, maantee, parempoolne liiklus, teepeenar, õueala, liikleja, grupis liikumine tänaval, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata üle-käigurada, valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Käitumine õnnetuste korral	Operatiivautod, hädaabinumber, esmaabi, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus

(2) 2. klassis toimub esimeses klassis käsitletud teemade süvendatud õpetamine.

Teema	Mõisted	Lõiming
Koolitee	helkur, sõidutee, kõnnitee, maantee, teepeenar, õueala, liikleja, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata üle-käigurada, jalakäijate tunnel,	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, inimeseõpetus,

	valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik, liiklusmärgid	kehaline kasvatus
Liiklemine ühistranspordiga	rongi-, trammi-, trolli- ja bussipeatus; ühistranspordivahendisse sisenemine ja väljumine, sõidutee ja raudtee ületamine	eesti keel, inimeseõpetus, kunst
Ohutu liiklemine	helkur, pidurdusteekond erinevatel aastaegadel, õueala, liiklusõnnetus, liiklusmärgid, helkurvest	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Liiklemine linnas ja maal	Sõidutee ja raudtee ületamine, kõnnitee, maantee, parempoolne liiklus, teepeenar, õueala, liikleja, grupis liikumine tänaval, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada, valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Käitumine õnnetuste korral	hädaabinumber, õnnetusest teatamine, esmaabi võtted, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Liiklemine talvel	Pidurdustee, piiratud nähtavus (tugev sadu, lumevallid), talvised harrastused sõidutee läheduses	eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, kehaline kasvatus
Jalgrattaga liikluses	turvavarustus jalgrattaga sõitmisel, õueala, liiklusmärgid	eesti keel, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Turvaline autosõit	Autosse sisenemine ja väljumine, turvavöö	eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus,
Rulataja ja rulluisutaja	turvavarustus rula ja rulluiskudega sõitmisel, õueala	eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus

(3) 3.klassis toimub esimeses ja teises klassis käsitletud teemade süvendatud õpetamine.

Teema	Mõisted	Lõiming
Ohutu liiklemine tänaval	helkur, jalakäijate tunnel, valgusfoor, liikumine grupis, autode pidurdustekond, hõõrdejõud, liikumiskiirus	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, inimeseõpetus, kehaline kasvatus
Liiklusreeglid	liikluseeskirjad, sõidutee, kõnnitee, maantee, teepeenar, õueala, reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada, valgusfoor, foori lisatuled, reguleeritud ja reguleerimata ristmik, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, inimeseõpetus, kehaline kasvatus
Käitumine õnnetuste korral	liiklusõnnetuste ennetamine, hädaabinumber, õnnetusest teatamine, esmaabi võtted, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus
Liiklemine talvel	Pidurdustee, piiratud nähtavus (tugev sadu, lumevallid), talvised harrastused sõidutee läheduses, suusavarustega liikumine tänaval	eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, kunst, kehaline kasvatus
Jalgrattaga liikluses	turvavarustus jalgrattaga sõitmisel, liiklemine sõiduteel, liikluseeskirjad, liiklusmärgid	eesti keel, inimeseõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus

- 1. - 3. klass õpib liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud materjalide abil

(4) I kooliastme liikluskasvatuse pädevused:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
- 2) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada
- 3) oskab ohutult evakueeruda koolihoonest
- 4) teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis
- 5) teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- 6) oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- 7) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel

- 8) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti
- 9) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada
- 10) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisudega sõitmiseks ohutut kohta
- 11) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel
- 12) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada
- 13) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust
- 14) oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

2. Liikluskasvatus II kooliastmes

(1) Liikluskasvatuse eesmärk on õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist liikluses. Liiklusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine. Laste õpetamine reaalses liikluskeskonnas.

Teema	Mõisted	Lõiming
Ohutu liiklemine.	Turvalisus, helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, hädaabi telefon 112.	Loodusõpetus, inimeseõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus, klassijuhatajatund.
Minu koolitee.	Koolitee, reguleerimata ja reguleeritud ülekäigurada, kõnnitee, jalgrattatee.	Loodusõpetus, eesti keel, inglise keel, kehaline kasvatus, klassijuhatajatund.
Sõidukid ja jalakäijad liikluses.	Sõiduk, ühissõiduk, juht, jalakäija, jalgrattur, liikumissuund, -kiirus, -kaugus ja pidurdustekond.	Loodusõpetus, inimeseõpetus, eesti keel, klassijuhatajatund.
Liiklusemärgid, liiklusolukorrad.	Liiklusemärgid, liiklusõnnetus, ülekäigurada, valgusfoor, raudtee, liikluseeskiri, politsei 110.	Loodusõpetus, inimeseõpetus, eesti keel, kunstõpetus kehaline kasvatus, klassijuhatajatund.

(2) II kooliastme liikluskasvatuse pädevused:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- 2) oskab liiklusõnnetusest kiiresti ja korrektselt teatada;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnukikaitsmed;
- 4) oskab käituda ühissõidukeis, viisakalt ja ohutult siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 5) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust, -kaugust ja pidurdustekonda;
- 6) oskab valida teed, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 7) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale ja jalgratturile;
- 8) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali liiklusalaste teemakäsitluste kohta;
- 9) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida;
- 10) toob välja erinevused valges ja pimedas aja liiklemisel jalakäija ja juhina;
- 11) oskab ohutult liigelda asulas ja asulavälistel teedel.

3.jagu

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted

§ 11. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted koolis

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikaine – valikaine toetab läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

3.1. „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide tekkimisele;

- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima oma kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvid ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

3.2. „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviküsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnavalasid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimis-valikuid ja eluviisi.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnavalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

3.3. „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loominguulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

3.4. „Kultuuriline identiteet“

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loominguusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombad on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusel kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse

rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

3.5. „Teabekeskond“

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmis õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmis avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

3.6. „Tehnoloogia ja innovatsioon“

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamise meetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

3.7. „Tervis ja ohutus“

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatuse põhineb õpilaste tervise seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

- a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;

- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

3.8. „Väärtused ja kõlblus“

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja

väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

§ 12. Lõimingu põhimõtted

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse alu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel. Lisaks vahenduspedagoogikale on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Õpetajate poolse lõimingu kaudu pakutakse õpilastele motiveeritud õppimist, seostades teadmisi õpilase huvidest lähtuvalt ning soodustades sellega õpilase aktiivsust. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustatakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine tähenduslikumaks ja tulemusikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.

Samuti on lõimingul oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikus kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostöös teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad tuletavad. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks enastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal ja seostatuna.

Lõiming ei ole asi iseenesest. Lisaks õpetajate initsiatiivile peab lõiming avalduma ka õpilase tasandil. Selleks on koolis loodud õppekeskkond, mis võimaldab õpilasel lõimingu tekkimist. Kui õpilane tajub tavapärastel õppeainetel eraldi olevate tervikutena, siis koolis püüeldakse selles suunas, et õpilasel tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda, ning tekiks suutlikkus koolis õpitut seostada ka argielu teadmise ja oskusega. Õpilase teadvuses toimuv lõiming on keerulisem protsess, mille suunas koolis püüeldakse. Õpilase sisene lõiming annab võimaluse luua seoseid, näha analoogiaid ja paralleele, aga ka erinevusi ja vastuolusid, seostada omavahel

põhimõisteid ning märgata mitmesuguseid, ka ebatavalisi seoseid. Lõiming võimaldab saada alternatiivseid võimalusi mõtlemise korrastamiseks ja struktureerimiseks ning selle kaudu jõuda uute teadmiste ja tähenduslike seosteni.

Õpilase välist lõimingut käsitleme kui õppekava õppetegevuse kavandamise, läbiviimise protsessi. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujunemist.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingutsentriks võib olla mingi teadmine, oskus või suhtumine või mingi keskne idee kui fokuseeriv tsender. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks kesksseteks aineülesteks ideedeks pädevused. Pädevusi käsitleme kui lõimingutsentreid, mis on aluseks suutlikkuse kujunemiseks. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi. Või õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel. Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Lõimimise esimeseks sammuks on lõimingutsentri määratlemine, mille leiab õppekava üldosast ja ainekavadest esitatuna ainevaldkondade kaupa. Üldpädevuste kujundamist on käsitletud täpsemalt ainevaldkondade kirjeldustes. Valdkonnasisese lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine. Valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti.

Kui lõimingutsenter on valitud, tuleb selle käsitlemiseks leida sobiv lõiminguviis ja sellega seotud tegevused. Tegevused peavad olema õpetaja poolt valitud hariduslikult tähenduslikud ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingut. Lõimingut väljendatakse õpetaja töökavas õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine.

Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks ning samuti toetatakse õpetajate professionaalset arengut. Koolis on loodud tingimused, et aidata õpetajatel mõtestada seda, mida nad hetkel teevad ja antakse juhatus

selles osas, kuidas võiks asju teistmoodi teha. Kavandamise aluseks on tagasiside, mis saadakse kujundava hindamise või arenguveestluste kaudu.

Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming. Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba ning lõiming kajastub õpetaja töökavas kirjeldatuna õppetegevusena.

4.jagu

Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted koolis

§ 14. Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted

(1) Iga õppeaasta alguses planeeritakse kooli üldtööplaanis ülekoolilised ja koolidevahelised projektid. Projektide eesmärgid lähtuvad üldpädevustest ning kavandatakse kirjalikult erinevates ainevaldkondades ning erinevatele sihtgruppidele. Projektid esitatakse kinnitamiseks kooli juhtkonnale.

(2) Projekt on ühekordsed tähtajalised piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

Projektideks võivad olla:

- 1) uurimisprojektid – on suunatud teadmiste hankimisele;
- 2) teostusprojektid – on seotud uue objekti loomisega või ürituse ettevalmistamise ja läbiviimisega;

(3) Projekti algatajaks võib olla nii üksikisik kui ka töörühm.

(4) Projekti kavandid - lühike (soovitavalt 2-5 lehekülge) ja liigendatud - esitatakse kirjalikult kooli juhtkonnale hinnangu andmiseks. Projekti kavandit hinnatakse järgmistest aspektidest:

- 1) projekt on vormistatud vastavalt nõuetele;
- 2) projektirühmal on olemas juht, projekti rakendamist jälgitakse, toimuvad vahekoosolekud;
- 3) projekti eesmärkide ja tulemuste vahel on kooskõla;
- 4) oodatavate tulemuste ja tegevuste näol on kooskõla;
- 5) ajakava on realistlik;

6) ressursid on sihtotstarbeliselt planeeritud.

(5) Kirjalikult vormistatud projekti alusel toimub arutelu ja otsustamine, kas antud projekt on koolis teostatav. Kavandatud projektile annab hinnangu kooli direktor või tema poolt määratud isik (ud), kelle heakskiidu saanud projekt lisatakse kooli üldtööplaani.

(6) Projekti käivitamiseks moodustatakse töörühm (kui see on varem moodustamata) ning valitakse projekti juht. Projekti koostamisel lähtutakse allolevast struktuurist:

- 1) probleemi sõnastamine (vajaduse põhjendus);
- 2) eesmärkide püstitamine (näidata eesmärgi seotus üldpädevustega);
- 3) tegevusplaani koostamine, vastutajate määramine ning ajakava täpsustamine;
- 4) ressursside määratlemine;
- 5) organisatsiooni kirjeldamine (juht, osalejad, koht, koostööpartnerid);
- 6) tulemuste hindamine (oodatavad ja mõõdetavad tulemused, eesmärkide teostumine).

(7) Pärast projekti toimumist analüüsib projekti toimkond tehtud tööd ja esitab hiljemalt veerandi lõpuks kooli juhtkonnale raporti.

(8) Projekti tulemuste analüüs sisaldab järgmisi etappe:

- 1) hinnatakse eesmärkide teostumist;
- 2) analüüsitakse tugevusi ja nõrkusi;
- 3) antakse projektile hinnang;
- 4) tunnustatakse tegijaid;
- 5) tehakse arendamisettepanekuid.

(9) Projekti raporti struktuur:

- 1) eesmärk ja ülesanded;
- 2) toimumise aeg;
- 3) ressursid (projektirühm, maksumus jne)
- 4) peamised tegevused
- 5) peamised tulemused
- 6) tagasiside
- 7) projekti läbiviijate eneseanalüüs.

5.jagu

Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus

§ 15. Õppe ja kasvatuse korraldus koolis

(1) Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, I kooliastmes võib kasutada üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

(2) Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas.

§ 16. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

(1) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

(2) Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.

(3) Lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud.

(4) Õpitu peab olema määratletav tasemega. Põhikoolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud.

(5) Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

(6) Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- 1) taotleja nõustamine ,
- 2) taotluse koostamine ja esitamine direktorile,

- 3) taotluse hindamine,
- 4) direktori otsus,
- 5) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus(vajadusel).

(7) Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppealajuhataja. Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusvormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina.

(8) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:

- 1) tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui aasta tagasi;
- 2) sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- 3) topeltarvestamise vältimisega - mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus, ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisenä.

(9) Kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi ei arvestata seoses kooli lõpetamisega.

(10) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kuhu kuuluvad kaks vastava valdkonna pedagoogi ja kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane.

(11) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Komisjonil on õigus küsida tõendusmaterjaliks õpitu kirjalikku refleksiooni või analüüsi, dokumenteeritud tõendusmaterjali ja vajadusel läbi viia õpilasega vestlus. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla töönaidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi. Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjal ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

6.jagu

Hindamise korraldus

§ 17. Hindamine ning klassi ja kooli lõpetamine

Alus: Haridus- ja teadusministri 16. novembri 2006. a määrus 41

Vabariigi valitsus 06. jaanuar 2011 määrus nr 1 Põhikooli riiklik õppekava

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva korraga sätestatakse Uuemõisa Lasteaed-Algkooli õpilaste teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused, tingimused ja kord.

§ 2. Hindamise alused

(1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(2) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

(3) Teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted, tingimused ja kord sätestatakse kooli õppekavas, arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, haridus- ja teadusministri määrustes ning teistes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel antud õigusaktides sätestatud.

(4) Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri 8. detsembri 2004. a määrusele nr 61 „Individuaalse õppekava järgi õppimise kord” koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

§ 3. Hindamise eesmärk

(1) Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut
- 2) anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- 3) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- 4) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks.

(2) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;

2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

§ 4. Hindamisest teavitamine

(1) Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest.

1) klassi- või aineõpetaja tutvustab õpilastele iga trimestri algul hindamisele kuuluvaid teadmisi ja oskusi ja hindamise vormi. Ulatuslikuma kui kahte õppetundi hõlmava töö hindamise ajast teavitab klassi- või aineõpetaja õpilasi vähemalt viis päeva enne hindamise toimumist;

2) klassijuhataja tutvustab õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamise korraldust iga õppeaasta algul;

3) klassijuhataja tutvustab lastevanematele hindamise korraldust.

(2) Hindamise korraldus on avalikustatud avaliku teabe seaduse alusel kooli tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel.

(3) Teavet hinnete kohta saab nii õpilane kui lapsevanem või eestkostja igapäevaselt Stuudiumi vahendusel. Samuti on õigus saada lisateavet vastavalt klassi- või aineõpetajalt.

(4) Lapsevanema soovi korral väljastab klassijuhataja kord õppetrimestris (orienteeruvalt keskel) hinnete lehe, mille on õpilane kohustatud 1 nädala jooksul lapsevanema allkirjaga tagastama.

(5) Kokkuvõtvad hinded tehakse teatavaks iga õppetrimestri lõpul Stuudiumis ning väljastatavate klassitunnistuste kaudu. 1. klassile ja 2. klassile väljastatakse esimesed hinnangulehed I trimestri lõpus. Klassitunnistuse ja hinnangulehe on õpilane kohustatud tagastama klassijuhatajale uue õppetrimestri esimesel päeval.

2. peatükk

TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

§ 5. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

(1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Individuaalse õppekava puhul määrab hindamise korra individuaalse õppekava läbiviimist korraldav õpetaja.

(2) Hindamisel lähtutakse teadmiste ja oskuste omandatusest. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:

1) omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust;

2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste rakendamisel;

3) võimet oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada;

4) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;

5) praktilise töö, tegevuse teostust.

(3) Õppetrimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused ja nende hindamise vormi.

(4) Õppetrimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste aineõpetajatega ning märgitakse Stuudiumis olevasse tabelisse. Õpilasi teavitatakse vähemalt viis päeva enne vastava kontrolltöö läbiviimist.

1) Kontrolltööks loetakse tööd, mis hõlmab kolme või enama tunni õppematerjali.

2) Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö.

3) Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd.

4) Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, samuti õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esimese või viimase tunnina või ainult ühel neist päevadest.

(5) III trimestril viiakse 3 ja 6 klassides läbi järgmised vabariiklikud tasemetööd:

1) 3. klass eesti keel ja matemaatika;

2) 6. klass eesti keel, matemaatika ja kolmas haridusministri määrusega määratud aine.

3) Tasemetööde aja teatab INNOVE

4) Tasemetööde hinded kantakse stuudiumi tavaliste kontrolltöö hinnete alla.

(6) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis alates 2. klassi 2. trimestrist - 6. klassini vastavalt §-s 6 sätestatule ja 1. klassis ning 2. klassi 1. trimestril kirjalik sõnaline tagasiside.

(7) Õppetrimestri jooksul toimub õpilaste teadmiste ja oskuste pidev hindamine. Kõik õpilaste teadmisi ja oskusi kajastavad hinded kannab klassi- või aineõpetaja hiljemalt nädala jooksul Stuudiumi.

(8) Kui kontrolltöö on sooritatud hindele „puudulik“ või „nõrk!“, antakse võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks poolaasta jooksul.

(9) Õpilane võib järelevastata ka hindeid „3“ ja „4“ õppeveerandi jooksul.

(10) Kui õpilane ei ole võimeline mõjuval põhjusel kokkulepitud ajal kontrolltööd sooritama, teavitab ta tunni algusel aineõpetajat ning sooritab töö vastavalt järelevastamise korrale.

(11) Uuemõisa Algkool- Lasteaia õpilane lähtub põhimõttest, et järelevastamine on erand, mitte norm.

(12) Järelevastamine toimub õpetaja poolt määratud ja kooli veebilehel esitatud ajal. (konsultatsioonid)

(13) Õppetrimestri viimasel nädalal järelevastamist ei toimu, v.a juhul kui varasemat järelevastamist takistas haigus.

(14) Kokkuleppel õpetajaga on õpilasel võimalik saada enne järelevastamist konsultatsiooni, eeldusel, et õpilane on täitnud õppetunnis kooli kodukorraga kehtestatud reegleid.

(15) Konsultatsioonitundi tulles peab õpilasel kaasas olema õppevahendid ja kontrolltöö koos vigade parandusega.

(16) Koolist puudunud õpilane lepib õpetajaga hinnatavate ülesannete täitmise aja kokku võimalikult kiiresti. Kui õpilane jätab selle ülesande mõjuva põhjuseta kokkulepitud ajaks täitmata, märgitakse puudumismärgi järele Stuudiumi „ ! ” (tegemata töö) ,mis järelevastamise tulemusel asendatakse saadud hindegaga.

(17) Juhul kui töö ajal koolist puudunud õpilane pole (mõjuva põhjuseta) veerandi jooksul järeltööle ilmunud, kantakse poolaasta lõpus Stuudiumi „ ! “ asemele hinne „1“(nõrk)

(18) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

(19) Õpilane on kohustatud kirjalikud tööd esitama korrektselt vormistatuna. Käekiri peab olema selge ja loetav. Vormistamise nõuded on esitatud dokumentides „Ühtsed nõuded vihikule” ja „Referaadi vormistamise kord”. Õpetajal on õigus ebaselged kohad töös lugeda veaks või hinnata kogu loetamatu käekirjaga kirjutatud töö hindegaga „nõrk”.

(20) 1. klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

§ 6. Hinded viiepallisüsteemis

(1) Hindegaga „5” („väga hea”) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi *õpitulemus*), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav või ületab neid;

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „5”, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(2) Hindegaga „4” („hea”) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „4”, kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(3) Hindegaga „3” („rahuldav”) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasise õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga „3”, kui õpilane on saanud 50-74 % maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(4) Hindegaga „2” („puudulik”) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu, põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on

toimunud, aga ei võimalda tal oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus .

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „2”, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(5) Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele, õpitulemused ei võimalda õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „1”, kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

§ 7. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel

seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

§ 8. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri- ja aastahinne. Kokkuvõtvad hinded kannab klassi- või aineõpetaja Stuumi ja klassijuhataja tunnistusele. Aastahinded kannab klassijuhataja õpilasraamatusse.

(2) Trimestrihinne pannakse välja õppetrimestri lõpul antud õppetrimestri jooksul saadud hinnete alusel.

(3) Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud ja kelle trimestri lõpuks nõutavaid teadmisi ja oskusi ei ole hinnatud, kokkuvõtvat trimestrihinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal kalenderplaani alusel õppeperioodi lõpuni. Õppeaine trimestrihinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.

(4) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppetrimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk”.

(5) Kui õpilase hinnetest tuleks välja panna kokkuvõttev hinne „puudulik” või „nõrk”, võib õpetaja anda talle hinnatava lisaülesande, et kontrollida veelkordselt tema teadmisi ja oskusi ning hinne seejärel välja panna.

(6) Kui õpilase hinnetest tuleks välja panna kokkuvõttev hinne „puudulik” või „nõrk” või tema teadmisi ei saa hinnata sagedate puudumiste pärast, antakse õpilasele järgmise trimestri alguses kaks nädalat aega tegemata tööd järele vastata. Selleks koostab õpetaja õpilasele tööplaani ning õpilane on kohustatud seda täitma. Kui õpilane sooritab uue trimestri alguses tegemata tööd, pannakse talle välja kokkuvõttev hinne. Nimetatud meetodit ei rakendata III trimestri lõpus.

(7) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.

(8) Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.

(9) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik”, „nõrk” või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem vastavalt kooli õpiabi- ja toetussüsteemi võimalustele (vt „Õpiabi- ja toetussüsteem”), (õpiabi jm.) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(10) Õppeaines pannakse välja üks kokkuvõttev trimestri- ja aastahinne.

(11) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(12) Rütmika ainetunnis rakendatakse õppetrimestrite jooksul kujundavat hindamist, sealjuures õppetrimestri ning –aasta kokkuvõttev hinne alates 2. klassi II õppetrimestrist ja 3. klassis märgitakse tunnistusele tähisega „A“ (arvestatud) või „MA“ (mittearvestatud).

3. peatükk

KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

§ 9. Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

(2) Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik”, „hea”, „rahuldav” ja „mitterahuldav”.

1) Käitumishindega „eeskujulik” hinnatakse õpilast, kelle üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide ja kooli kodukorra järgimine on harjumuspärane igas olukorras.

2) Käitumishindega „hea” hinnatakse õpilast, kes enamasti järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning kooli kodukorra nõudeid.

3) Käitumishindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist.

4) Käitumishindega „mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes pidevalt eirab kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele.

5) Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

6) Õpilase käitumist hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega igal õppeveerandil.

7) Käitumishinne märgitakse e-kooli, tunnistusele, õpilasraamatusse ja põhikooli lõputunnistusele.

(3) Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(4) Hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik”, „hea”, „rahuldav” ja „mitterahuldav”:

1) Hoolsushindega „eeskujulik” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki aineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

2) Hoolsushindega „hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

3) Hoolsushindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kui ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

4) Hoolsushindega „mitterahuldav” hinnatakse, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

5) Õpilase hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega igal veerandil.

6) Hoolsuse hinne märgitakse e-kooli, tunnistusele ja õpilasraamatusse.

4. peatükk

HINDE VAIDLUSTAMINE

§ 10. Hinde vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

(2) Koolidirektor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Hinnete ja hinnangute vaidlustamine ning vaidemenetlus toimub „Haldusmenetluse seaduses“ § 71 - § 87 sätestatud kohaselt.

5. peatükk

ÕPILASE TÄIENDAVALLE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE, JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE NIN KOOLI LÕPETAMINE

§ 11. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise

(1) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.

(2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(3) 1.-6. klassis jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või trimestrite lõpus tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.

(4) Kui trimestrihinnetest tuleks välja panna „nõrk“ või „puudulik“ aastahinne kolmes või enamas aines, otsustab õppenõukogu, millistes õppeainetes õpilane täiendava õppetöö sooritab.

(5) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane 5–10 õppepäevaks õppenõukogu poolt määratud ajal kuni 30. augustini. Õppepäeva pikkus on kuni 3 õppetundi.

(6) Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja juhendamisel õppeülesandeid ainevaldkonnas, milles tema teadmised ja oskused ei vastanud nõutavale tasemele.

(7) Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab aineõpetaja. Hinded kantakse Stuumiumi ja täiendava õppetöö lehele.

(8) Aastahinne pannakse välja pärast täiendavat õppetööd, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

§ 12. Klassikursust kordama jätmine

(1) 1.–6. klassis võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ ning

- 1) täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud;
- 2) õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

(2) Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsus peab kajastama kaalutlusi, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

§ 13. Õpilase järgmise klassi üleviimine

(1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

(2) 1.–6. klassis viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi enne õppeperioodi lõppu.

(3) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

8.jagu

Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

§ 18. Hariduslike erivajadustega õpilased ja nende õppe korraldamine

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

(2) Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.

(3) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(4) Koolis töötab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelleks on eripedagoog ja kelle ülesandeks on hariduslike erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.

(5) Hariduslike erivajadustega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate, lapsevanemate ja tugispetsialistidega.

(6) Direktori või tema volitatud koolitöötaja otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada järgmisi meetmeid: kooli tugispetsialistide (logopeedi, eripedagoogi,) teenus, individuaalse õppekava rakendamine. Vajadusel võib õpilase suhtes rakendada tugi- ja mõjutusmeetet (PGS § 58 lõige 3 p. 10): Pärast õppetundide lõppemist koolis viibimise kohustus koos määratud tegevusega kuni 1,5 tunni ulatuses ühe õppepäeva jooksul.

(7) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

(8) Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

(9) Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase individuaalsuse kaardis õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolseid soovitusi.

(10) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

(11) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis vastutab eripedagoog.

(12) Koolis töötavad õpiabirühmad, kuhu võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane või õpilane, kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust. Õpiabirühma võetakse vastu ka lihtsustatud õppel olev õpilane, kes õpib klassis, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava järgi.

(13) Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul ja kooli direktori otsusel.

(14) Kooli direktori otsusega mittenõustumisel on õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal õigus otsus vaidlustada kümne tööpäeva jooksul arvates päevast, mil ta sai teada lõikes 4 või 11 nimetatud otsusest, saates kooli direktorile sellekohase kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate. Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema poolt teate saatmisel õpilast õpiabirühma vastu ei võeta.

(15) Õpiabirühma tunnid toimuvad vastava ainetunni ajal või pärast õppetunde.

(16) Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi klassi- või aineõpetaja töökavast.

(17) Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- 1) korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;
- 2) arendatakse kognitiivseid oskusi;
- 3) kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.

(18) Õpiabitundide arv määratakse lähtuvalt iga õpilase vajadustest ja vastavalt kooli võimalustest Õpilastele, kes õpivad tavaklassis põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, rakendatakse tegevusi õpiabirühmas vähemalt kuus tundi nädalas.

(19) Õpiabirühma, mille piirnomiks on 6 õpilast, võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

(20) Õpilasi võib õpiabirühma suunata ka õppeaasta jooksul.

§ 19. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 18 sätestatust,

(1) Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud korras individuaalne õppekava.

(2) Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.

(3) Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

§ 20. Karjääriteenuste korraldus koolis

1. Uuemõisa Lasteaed-Algkoolis tegeletakse elukestva õppe ja karjääriplaneerimisalase tööga kogu õpilase kooliaja jooksul. Karjääriplaneerimise suunamisega tegelevad kõik aineõpetajad, klassijuhatajad, õppealajuhatajad, tugisüsteemide liikmed, koolijuht ja lapsevanemad. Koolis toimub reaalselt terve rida tegevusi, mis on karjääriplaneerimise tähtsateks komponentideks. Soovitatav tulemus antud kontekstis on õpilaste arenemine isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

(1) Karjääriplaneerimise eesmärgi on suurel määral tinginud tänapäeva pidevalt muutuv ühiskond, sealhulgas töömaailma muutumine ning ootuste ja nõudmiste teisenemine. Vaimset, sotsiaalset ja füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) koolis luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusena seotud osaliste vahel. Ühiselt heakskiidetud reeglite kehtestamine kooli kodukorras ja selle järgimine kõikide kooliga seotud osapoolte poolt soodustab karjääriteenuste toetava keskkonna kujunemist;
- 2) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu, hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest. Selline suhtumine tagab õpilaste adekvaatse minapildi kujunemise ning õppimishuvi ja motiveerituse elukestvaks õppimiseks. Õpilaste tunnustussüsteemi loomine koolis on üks tegevus, mis nimetatud aspekti realiseerumisele kaasa aitab;
- 3) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega.
- 4) kooliraamatukogus on õpilastele olemas kättesaadavad karjääriteemalised materjalid : DVD erinevate ametite tutvustused, ilukirjanduslikke lasteraamatuid elukutsetest
- 5) õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Ettevõtete või asutuste külastamine klassijuhatajatundide, ainetundide raames soodustab otseselt elukestva õppe ja karjääriplaneerimist, kuna õppekäikudel saavad õpilased reaalses keskkonnas tutvuda erinevate ametitega, ettevõtte või asutuste struktuuriga ja jälgida tööprotsessi.

(2) Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;

- 3) arendama oskust seada endale eesmärged ning teha neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tunda haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tunda õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

(3) Karjääriõppe rakendamise vormid Uuemõisa Lasteaed- Algkoolis on:

- 1) õppeprotsessi osana;
- 2) arenguveestluse osana;
- 3) huvialategevuse osana;
- 4) loov- ja uurimuslike tööde osana;
- 5) ühiskondlik ja heategev töö

(4) Karjääriplaneerimistöö alased tegevused ainetundides on järgmised:

- 1) õpilaste silmaringi arendamine;
- 2) positiivse mõtlemisoskuse arendamine;
- 3) otsustus- ja vastutusvõime arendamine;
- 4) meeskonnatööoskuste arendamine;
- 5) loovuse ja loogilise mõtlemise arendamine;
- 6) õpilase individuaalsuse arvestamine õpetamisel;
- 7) huvi ja uudishimu äratamine ning selle rahuldamise viiside õpetamine;
- 8) planeerimise (aja, tegevuse) õpetamine;
- 9) õpilaste juhendamine iseseisva uurimistöö või faktide kogumise ja kokkuvõtete tegemise käigus jne.

(5) Karjääriplaneerimistöö alased tegevused on järgmised:

- 1) kus toimuvad arutelud, rühmatööd, töölehtede täitmine, saab õpilane infot enese kohta (milline inimene ma olen, milline on minu iseloom, oskused, kogemused, hobid, tugevad/nõrgad küljed, väärtushinnangud). Klassijuhatajatundidesse kutsutakse erinevaid külalisi, kes arendavad õpilase silmaringi ning ühtlasi tutvustavad erinevaid ametid ja töömaailma;
- 2) õppekäikudel, kus tutvutakse erinevate töökohtadega ning elukutsetega. Teadlikkus töömaailmast on karjääriplaneerimise vundament. Oluline on see, et õpilasel tekiks üldistatud ettekujutus pidevalt muutuvast töömaailmast ja seda mõjutavatest teguritest ning et ta mõistaks tööturu ja hariduse vahelisi seoseid enda karjääri planeerimisel;
- 3) lapsevanemate koosolekutel, mis annavad võimaluse kõneleda teemal, kuidas oma lapsi karjääri planeerimise osas suunata;

- 4) arenguvestluse käigus on võimalik muude teemade hulgas arutada karjääri planeerimisega seotud teemasid. Arenguvestluse kaugem eesmärk on intelligentse, väärrika inimese kujunemine. Selline inimene mõistab ennast ja teisi, võtab vastustust inimsuhetes, tuleb iseseisvalt toime reaalses elukeskkonnas, oskab lahendada probleeme, tasakaalustada emotsioone ja olla avatud. Seega on arenguvestluse eesmärgid väga tugevalt elukestva õppe ja karjääri planeerimise teemadega seotud.

(6) Karjääriplaneerimise üldteemad on järgmised:

- 1) enesetundmine – õpilased õpivad tundma enda isiksuseomadusi, mõistavad enda kui isiksuse arenguvõimalusi ja isiksuslikku tervikut. Arenevad suhtlemis- ja koostööoskused, mis aitavad õpilastel paremini hakkama saada erinevates õpingu- ja tööturusihtuatsioonides ning teistega koostööd tehes. Õpilased kujundavad adekvaatse ja stabiilse enesehinnangu, mis on aluseks oma elutee otstarbekale planeerimisele ja valikute tegemisele;
- 2) õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine – õpilased saavad teadmisi tööturust, Eesti ja Euroopa majanduskeskkonnast. Õpilased tutvuvad haridus- ja koolitusvõimalustega, tööturu ja haridustasemetega vaheliste seostega, mis aitavad neil teha teadlikke elukutse- ja haridusteevalikuid. Õpilastes kujuneb soov ja valmisolek elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 3) planeerimine ja otsustamine – õpilased õpivad koondama ja süstematiseerima informatsiooni iseendast, töömaailma võimalustest, nõudmistest ja õppimisvõimalustest ning seostavad seda oma tuleviku plaanidega. Õpilased õpivad kasutama erinevaid karjääriinfoallikaid. Õpilased koostavad isikliku tegevuskava oma karjääriplaanide teostamiseks.

2. Rõhuasetused on kooliastmeti erinevad. Esimese ja teise kooliastme õpilaste karjääriõppes pühendatakse rohkem enesetundmisele, väärtuskasvatusele, oma perekonna ja kodukandiga seotud töömaailma avastamisele.

(1) Teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid. I kooliastme tegevused:

- 1) lugemispalades ja ülesannetes käsitletakse karjääriõppe temaatikat, tutvustatakse vanemate töökohti ja ameteid
- 1) õppekäigud vanemate töökohtadesse, kohalikesse ettevõtetesse;
- 2) klassiekskursioonid ettevõtetesse;
- 3) kohtumised erinevate elukutsete esindajatega;

- 4) omaloomingu, eneseväljenduse, näitekunsti ja spordi kaudu;
- 5) teadliku õpitahte kujundamine viktoriinide ja võistluste kaudu.

(2) Teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega. II kooliastme tegevused:

- 1) lõimituna õppe- ja klassijuhataja töösse;
- 2) teadliku õpitahte kujundamine võistluste ja olümpiaadide kaudu;
- 3) õppekäigu vanemate töökohtadesse ainekavast ja klassijuhataja töökavast lähtudes;
- 4) õppekäigud ametiasutustesse ja ettevõtetesse;
- 5) kohtumised erinevate elukutsete esindajatega;
- 6) omaloomingu, eneseväljenduse, näitekunsti ja spordi kaudu.

10.jagu

Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

§ 21. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted põhikoolis

(1) Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppe- ja kasvatustöö õppetunnis. Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (loeng, õppekäik, e-õpe, projektitöö, iseseisev töö jne.)

(2) Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja pädevusse. Iga õpetaja koostab töökavad igaks õppeveerandiks iga aine ja klassi kohta, kus ta tunde annab. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatud, arvestades konkreetseid õpilasi ja kooli materiaalseid ressursse, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldist tegevuskava. Töökava koostamise ja rakendamisega saab õpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse.

(3) Töökava vormistatakse kalenderplaanina, mis peab sisaldama järgmist:

- õppeaine nimetus
- õpetaja nimi
- klass
- nädala koormus- tundide arv nädalas
- õppenädal
- teema ja alateemad
- käsitletavat põhimõistet
- kasutatavad meetodid
- kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid
- oodatavad õpitulemused
- ainetevaheline lõimumine
- kontrollimise/hindamise aeg ja moodused
- märkused

(4) Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub. Kõik töökavas jooksva töö käigus kooli sisemisest töökorraldusest tingitult toimunud või plaanitud muudatused fokseerib õpetaja märkuste lahtris.

(5) Õpetaja paneb töökava üles kooli serveri võrgukettale hiljemalt iga õppeveerandi teiseks tööpäevaks.

§ 22. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kooli õppekava muutmise algatamine

1) Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

2) Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

(2) Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

1) Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

2) Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

(3) Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele

1) Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduses“ §-st 16.

2) Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

(4) Kooli õppekava kehtestamine

1) Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3, toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

2) Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

(5) Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

1) Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

2) Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.

§ 23. Rakendussätted

(1) Uuemõisa Lasteaed- Algkooli õppekava jõustub 01.09.2011. a.

(2) Kuni 01.09.2013. a on koolis õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumentideks lisaks käesolevale kooli õppekavale Uuemõisa algkooli õppekava 11. september 2002, mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 25. jaanuari 2002. a määruse nr 56 „Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava” (RT I 2002, 20, 116; 2007, 61, 392) alusel ning „Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava”.

Lisa 1

Robootikaringi ainekava

Aine maht:

Robootikat õpetatakse alates I kooliastmest õpilase soovi korral huviringis vähemalt 1 kord nädalas ja vastavalt võimalustele ainetundides tunni mitmekesistamiseks. Rühmad komplekteeritakse vastavalt soovijate hulgale, võimalusel klasside kaupa.

Robootika 1. kooliastmes

Õppeaine eesmärgid:

- Tõsta laste huvi matemaatika ja tehnika vastu juba varakult ning toetada tehnikahuviliste laste arengut.
- Robootika kui interaktiivse vahendi kasutamine loogilise mõtlemise ja loovuse arendamisel.
- Anda õpilastele võimalus arendada koolitundides oma huvialadega seotud teadmisi ja oskusi.
- Pakkuda õpilastele teadmisi ja oskusi robotite programmeerimiseks ja kasutamiseks igapäevaelus.
- Arendada ja tõhustada ainete (matemaatika, eesti ja võõrkeel, loodusõpetus, kunsti- ja tööõpetus, inimeseõpetus, muusika) lõimimist.
- Pakkuda käelist ja praktilist tegevust tehnoloogiliste vahendite kaudu.
- Arendada õpilaste digipädevust.
- Kujundada õpilastes süvenemisoskust, mõistmaks protsesside põhjusi-tagajärgi.
- Õpetada lihtsamat programmeerimist.

Hindamine:

Õpetaja annab lastele suuliseid hinnanguid. Nende andmisel arvestatakse kursuse eripäraga, et 100% töötava lahenduseni jõudmine ei pruugi alati õnnestuda. Rõhku pannakse töö protsessile ja lahenduse analüüsile (mis hästi, mis halvasti, mida tuleks muuta, et lahendus oleks parem). Õpilased annavad üksteisele tagasisidet.

Õpitulemused:

- Teab, mida kujutavad endast robotid ja millistes eluvaldkondades neid kasutatakse.
- Oskab kooli arvutivõrku sisse ja välja logida, kasutada arvutihiirt, klaviatuuri, sisestada veebiaadresse, avada vajalikke arvutiprogramme.
- Tunneb ja oskab kasutada programmeerimiskeskondi.
- Tunneb ja oskab kasutada haridusroboteid.
- Oskab lugeda joonistega tööjuhendeid ja suudab joonistel kujutatud õpetuste järgi roboteid kokku panna.

- Oskab teha rühmatööd.
- Võtab soovi korral osa robotikavõistlustest ja -projektidest.

Õppesisu:

- Tutvumine töökorralduse reeglitega: ringi reeglite tundmine, töövahendite heaperemehelik kasutamine.
- Robotid ja nende kasutamine: millest robotid koosnevad; miks on inimestel vaja robotite abi; arutleme selle üle, millistes valdkondades saavad robotid inimese tööd lihtsustada või ära teha.
- Programmeerimine: mis on programmeerimine; millest koosneb arvutiprogramm ja mis on programmeerimiskeel; programmeerimiskäsud ja nende järjestamine, lihtsamate programmide ja algoritmide joonistamine/koostamine.
- Tutvumine arvutitega (sülearvutiga, tahvelarvutiga, nutitefoniga): millest koosneb arvuti, kuidas arvutit tööle panna, klaviatuuri ja hiire kasutamine, arvutivõrku sisse-ja väljalogimine, kuidas leida arvutist vajalikku programmi, kuidas programmi käivitada, salvestada.
- Ringis osaleja rakendab omandatud teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel, kasutades erinevaid hariduslikke roboteid.

Robotika 2. kooliastmes

Õppeaine eesmärgid:

- Robotika abil huvi äratamine tehnikavaldkonna vastu.
- Õpilaste erinevate huvide lõimimine ja tehnikaalaste teadmiste ühendamine.
- Anda õpilastele võimalus erinevate tehnikavaldkondade koostöös arendada oma oskust mõelda, tuletada, analüüsida ja planeerida, mõistmaks protsesside põhjus-tagajärg seoseid.
- Arendada õpilaste käelisi oskusi erinevate seadmete projekteerimise ja kokkupanemise kaudu.
- Anda õpilastele teadmisi lihtsamate programmide koostamiseks.
- Suurendada õpilaste meeskonnatöö oskusi.

Hindamine:

Õpetaja annab lastele suuliseid hinnanguid. Hinnangute andmisel arvestatakse kursuse eripäraga, et 100% töötava lahenduseni jõudmine ei pruugi alati õnnestuda. Rõhku pannakse töö protsessile ja lahenduse analüüsile (mis hästi, mis halvasti, mida tuleks muuta, et lahendus oleks parem). Õpilased annavad üksteisele tagasisidet.

Õpitulemused:

- Teab, mida kujutavad endast robotid ja millistes eluvaldkondades neid kasutatakse.

- Oskab küsida abi, anda nõu, kuulata kaaslast.
- Hoolitseb robotikomplekti komponentide korrektse kasutamise eest.
- Oskab lugeda joonistega tööjuhendeid ning suudab joonistel kujutatud õpetuste järgi roboteid kokku panna.
- Tunneb robotikomplekti osade tööpõhimõtteid, oskab neid teistele selgitada.
- Oskab kooli arvutivõrku sisse ja välja logida, sisestada veebiaadresse, avada vajalikke arvutiprogramme.
- Tunneb ja oskab kasutada programmeerimiskeskondi.
- Järjestab loogiliselt programmeerimisplokke vastavalt eesmärgile.
- Mõistab loogilise järgnevuse põhimõtet programmide koostamisel.
- Kasutab praktiliselt lihtsamaid matemaatilisi tehteid erinevate programmide koostamisel ning korduste määramisel.
- Suudab lahti seletada koodi sisu.
- Suudab navigeerida nii enda kui ka teiste kokku pandud koodis.
- On kannatlik ja järjekindel erinevate lahenduste katsetamisel.
- Oskab teha rühma- või paaristööd.
- Võtab soovi korral osa robotikavõistlustest ja -projektidest.

Õppesisu:

- Tutvumine töökorralduse reeglitega: ringi reeglite tundmine, töövahendite heaperemehelik kasutamine.
- Huviringis osaleja teeb valiku, kas lahendab ringitunnis väikseid ülesandeid/ probleeme või valib endale suurema projekti, mille kallal tegutseb pikemaajaliselt.
- Paaris-, rühma- või individuaalse tööna suuremate projektide elluviimine.
- Ringis osaleja rakendab omandatud teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel, kasutades erinevaid hariduslikke roboteid.

Lõiming õppeainetega:

Muusika

Lihtsamate muusikapalade ja omaloomingu esitamine robotika ning programmeerimise abil (Makey Makey, Edison, mBot, Dash).

Robotite tantsu programmeerimine, muusika põhjal tantsukava välja mõtlemine rühmas (Beebot, Dash, Cue, Sphero).

Robotite koori (Dash, Dot, Cue) või orkestri (Dash ja ksülofon, Dash + Makey Makey, mBot, Edison, Makey Makey) programmeerimine.

Matemaatika

Geomeetriliste kujundite õppimisel programmeeritakse robotid liikuma etteantud kujundi järgi nt ruudu, ristküliku, kolmnurga kujuliselt (Beebot, Edison, Dash, Cue, mBot).

Nurga suuruste õppimisel kasutatakse roboteid (Sphero liikumise suund määratakse nurga kraadiga; InO-Botiga programmeeritakse joonestama nurki, tähti).

Robomatematika tunnid 3. klassis.

Kõrtest (Strawbees) ruumiliste kujundite meisterdamine.

Inglise keel

Robotika õppevideote koostamine inglise keeles.

Programmeerimiskeskonnad ning tahvelarvutites kasutatavad rakendused on enamjaolt inglise keelsed.

Oma heli salvestamine ning dialoogide esitamine robotite abil (Dash, Dot, Cue).

Kunst ja tööõpetus

Robotite abil joonistamine (Beebot, Edison, Dash, Sphero, InO-Bot, mBot)

Kõrtest (Strawbees) meisterdamine (nt maja, sild, kiik).

Robotexil Insplay Roboliigal osalevate meeskondade mänguväljakute meisterdamine.

Liikluslinnaku meisterdamine.

Jõulutervitused.

Inimeseõpetus

Liikluses robotite programmeerimine jalakäijaks (Cue, Dash, Beebot, Sphero SPRK+), liiklusvahenditeks (mBot, Beebot, Edison) ja valgusfoorideks (Dot). Liiklusolukordade läbi mängimine.

Loodusõpetus

Linnu või looma valmismudeli ehitamine ning nende kohta lisateabe uurimine (Lego WeDo 2.0).

Eesti keel

Robotexil Insplay Roboliigas osalevad meeskonnad mõtlevad välja oma töö esitluse ning presenteerivad seda oma klassi- ja koolikaaslastele.

Oma heli salvestamine ning dialoogide esitamine robotite abil (Dash, Dot, Cue).

Füüsiline õpikeskkond:

Robootikatunde on võimalik läbi viia arvuti- või robootikaklassis, 3. korruse vahesaalis ja 1. klassi mänguruumis. Kasutada saab nii laua- kui ka sülearvuteid, kuhu on installeeritud vastavad tarkvarad programmeerimiskeskondadega. Robootikaklassis on nii Android tahvelarvutid kui ka iPadid, kuhu on alla laetud vajalikud rakendused. Uuemõisa Lasteaed-Algkoolil on võimalik kasutada järgnevaid robootika vahendeid:

- Bee-Bot 6 roboti ja laadimisaluse komplekt (1)
- LEGO Education WeDo 2.0 (12)
- LEGO MINDSTORMS Education EV3 Põhikomplekt (1)
- Ozobot Evo stardikomplekt (2)
- Ozobot Bit 2.0 stardikomplekt (2)
- Makey Makey Classic (3)
- littleBits STEAM õpilaste komplekt (2)
- Edison robot V2.0 (6)
- Edison roboti leiutajakomplekt (5)
- Edison roboti lamineeritud matt A1 (4)
- InO-Bot Scratch programmeeritav robot (4)
- Dash ja Dot Wonder robootikakomplekt (6)
- Dot roboti loovuskomplekt (3)
- Cue robot (1)
- Strawbees hullu teadlase komplekt (1)
- Strawbees isetegija komplekt (3)
- Quirkbot (1)
- Sphero SPRK+ Power Pack kohver (1, kohvril 12 Sphero SPRK+)
- Airblock modulaarne programmeeritav droon (1)
- mBot V1.1 STEM robot - sinine (Bluetooth) (3)
- mBot V1.1 STEM robot - roosa (Bluetooth) (3)
- mBot V1.1 STEM robot - roosa (2.4G) (2)
- mBot V1.1 STEM robot - sinine (2.4G) (2)
- Makeblock MakeX Starter võistluskomplekt (mBot robotiga) (1)
- mBot lisakomplekt - servo
- mBot lisakomplekt - kuuejalgne robot (3)
- Parrot minidrones Mars airborne cargo drone (1)
- STEM & Robotics Pro Competition Set (Engino play to invent) (1)